

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Шомбыт авылы жирлеге Советы

КАРАР №

Шомбыт авылы

Татарстан Республикасы Балык
Бистәсе муниципаль районы
Шомбыт авыл
жирлегенең шәһәр төзелеше
Проектлаштыруның жирле
нормативларын раслау турында

Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары белән тәэмин ителешенен минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсененң кыелма исәп-хисап күрсәткечләрен һәм мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь өмкин булган территорияль дәрәжәсененң исәп-хисап күрсәткечләрен билгеләү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8-мәддәсендәге 1-өлешененң 2-пункты һәм 29.4-мәддәсе, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Шомбыт авылы жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлеге Советының 2017 елның 7 ноябрендәге “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Шомбыт авылы жирлеге” муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын әзерләү, раслау һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртиб-бету турындагы Ни гезләмә нераслау хакында” 1-нөмерлы карары нигезендә, шулай ук Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлегенең жирле үзидар эорганнарына жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрнең элитү буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы жирле үзидар эорганнары вәкаләтләрененң берөлешенә тапшыру турында 2016 елның 15 декабрендәге Килешүне исәпкә алып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлеге Советы **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның кушымта итеп бирелә торган жирле нормативларын расларга.
2. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка игълан) көненнән үзкөчөнә керә.
3. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авыл жирлегенең Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Шомбыт авылы, Совет урамы, 18 йорт; Шомбыт авылы, Завод урамы, 22 йорт; Шестая Речка авылы, Лесная урамы, 6 йорт адреслары буенча

урнашкан махсус мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

4. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең җаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Шомбыт авылы жирлеге Башлыгы

Н.Е.Сергеев

Татарстан
РеспубликасыБалык
Бистәсе
муниципальрайоны
Шомбыт авылы
жирлегеСоветының

карарыбеләнрасла
нды

**Татарстан
РеспубликасыБалыкБистәсе
муниципальрайоны
Шомбыт авылы**

**жирлегешәртөзелешепроектлаштыруның
жирленормативлары**

2018ел
ЭЧТӨЛЕК

1.ГОМУМИНИГЕЗЛӘМӨЛӘР	4
2.ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМӨЛКӘСЕ.....	5
3. ШОМБЫТ АВЫЛЫ ЖИРЛЕГЕНӘКЫСКАЧАСЫЙФАТЛАМА	5
4.ТӨПӨЛЕШ.....	6
4.1. Авылжирлегехалкынэлектр,жылылык,газһәмсубеләнтәэминитү,субүлүобъектлары белән минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре;мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булгантерриториальдәрәжәсенәңисәп- хисапкүрсәткечләре	6
4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм жирлекнең жирле әһәмияттәгеобъектларына,авылжирлегехалкынакарагантранспортобъектларыбеләнтәэмин ителешнеңминимальрәхсәтителгәндәрәжәсенәңисәп- хисапкүрсәткечләре;мондыйобъектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булгантерриториаль дәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре	8
4.3. Авыл жирлеге халкының социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэминитү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеш объектлары белән тәэминителешнеңминимальрәхсәтителгәндәрәжәсенәңисәп- хисапкүрсәткечләре;мондыйобъектларның жирлек халкы өчен максималь рәхсәт ителә торган территория дәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре	8
4.4. Авыл жирлеге халкының мәданият, гаммәви ял итү, буш вакытны уздыру өчен булганобъектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп- хисапкүрсәткечләре;мондыйобъектларныңжирлекхалкыөченмаксимальмөмкинбулгантерр иториальдәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре	9
4.5. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм гаммәви спорт объектлары белән тәэминителешенәң мөмкин булган минималь дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре;мондыйобъектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булгантерриториаль дәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре	9
4.6. Авыл жирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән минимальтәэмин ителеш дәрәжәсенәң исәп күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкыөчен максимальмөмкинбулгантерриториальдәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре .	10
4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм алып китү объектларыбеләнминимальтәэминителешенәңисәп- хисапкүрсәткечләре;мондыйобъектларныңжирлекхалкыөченмаксимальмөмкин булгантерриториаль дәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре	10
4.8. Авыл жирлеген төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән ителешенәң мөмкинбулганминимальдәрәжәсенәңисәп- хисапкүрсәткечләре;мондыйобъектларныңжирлек халкыөченмаксимальмөмкинбулгантерриториальдәрәжәсенәңисәп-хисапкүрсәткечләре	10
4.9. Авылжирлегехалкыныңритуальһезмәткүрсәтүләреобъектларыбеләнтәэминителешене ң минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре;мондыйобъектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булгантерриториаль дәрәжәсенәңисәп- хисапкүрсәткечләре.....	11
4.10. Авыл жирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары беләнтәэминителешенәңмөмкинбулганминимальдәрәжәсенәңисәп- хисапкүрсәткечләре;мондыйобъектларныңжирлекхалкыөченмаксимальмөмкинбулгантерр	

иториальдэрэжэсененисэп-хисапкүрсэткечлэре	11
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ЭҢЭМИЯТТАГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАННОРМАТИВИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛЭҮГЭ, ЭЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУГАТӘКЪДИМНӘР	11
5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су беләнтәминитү, субүлү объектларынан ормативихтыяжын билгеләүгә, әлеге объектларны урн аштыру буенчатәкъдимнәр	11
5.2. Авыл жирлеге халкының торак пунктлар чикләрен дәурнашкан транспорт объектларынан ормативихтыяжын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыру буенчатәкъдимнәр	14
5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенчатәкъдимнәр	14
5.4. Авыл жирлеге халкының мәдәният, гаммәвиял, буш вакытны уздыру, физик культура һәм га ммәвиспорт объектларынан ормативихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенч атәкъдимнәр	15
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру буенчатәкъдимнәр 15	
5.6. Авыл жирлеге халкының көнкүрешкалдыкларын жыһәм чыгару объектларынан орматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенчатәкъдимнәр	16
5.7. Авыл жирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларынан ормативихтыяж ын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенчатәкъдимнәр	17
5.8. Зиратларны урнаштыру буенчатәкъдимнәр	17
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР 18	

1. ГОМУМИНИГЕЗЛЭМЭЛЭР

- 1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлегенең шәһәртөзелеш проектлаштыруның жирленормативлары (алгатаба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының норматив-хокукый актларынигезендә эшләнде.
- 1.2. Элеге нормативлар белән жайга салынмаган мәсьәлэләр “Техник жайга салу турында” 27.12.2002 ел, №184-ФЗ Федераль закон таләпләрен игезендә, Россия Федерациясә территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән жайгасалына.
- 1.3. Элеге нормативлар, оештыру-хокукый рәвешләрән әбәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Шомбыт авылы жирлегә территориясендә үзәшчәнлеген алып баручы барлык шәһәртөзелешчәнлегә субъектлары өчен мәжбүри.
- 1.4. Шәһәр төзелеш проектлаштыруның жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләркертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлегә жирлеүзидар органнарының нормативхокукый актларынигезендә гамәлгә ашырыла.
- 1.5. Элеге нормативлар авыл жирлегә халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тәәминит елешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре, мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядә рәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре жыелмасын билгели.
- 1.6. Авыл жирлегә халкының тәәмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территориядә өмкин булган кадәр мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган жирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә караган объектлар керә:
- халыкны электр, жылылык, газ һәм субелән тәәминитү, субүлү;
 - авыл жирлекләре чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, жирлекнең жирле әһәмияттәге транспорт объектлары;
 - социаль клау гамохтажгражданнарның хокукларын тәәминитү максатларында гамәлгә ашырылган аторган торақ төзелеш;
 - мәдәният, гаммәви ял, буш вакытны уздыру өчен булган; мәгълүматлаштыру һәм элемәтә;
 - физик культура һәм гаммәви спорт; көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару; төзекләндерү һәм яшәлләндерү;
 - ритуаль хезмәтләргә күрсәтү;
 - социаль тәәминат һәм социаль клау.
- 1.7. Нормативлар үзәчәнә түбәндәге өлешләрне ала:
- төпөлеш (авыл жирлегә халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тәәминителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядә рәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре);
 - нормативларның төпөлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләреннигезләү буенча материаллар;
 - нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;
 - авыл жирлегә халкының жирле әһәмияттәге объектларга булган ихтыяжын билгеләү буенча, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр;
 - авыл жирлегенә кыскачасый фатлама.

2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМӨЛКӘСЕ

2.1. Шомбыт авылы жирлегенә территорияль планлаштыру документларын, Шомбыт авылы жирлегенә территорияләренә карата эшләнелә торган территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү, килештерү, раслау һәм тормышка ашыру вакытында әлегенә нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары дөүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнарның үтәлешен тикшереп тору һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабулитү өчен кулланыла.

2.3. Жирлеккән жирле әһәмияттәге объектлары исемлегә, әлегенә нормативларның төпөлешендә ә китерелгән авыл жирлегә халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тәәминителешенә минималь рөхсәт ителгән дә рәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мцкин булган территориялә рәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре үтәү мәжбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәгән норматив документларны, шул исәптән әлегенә нормативлар дасылтама бирелгән нәрне гамәлдән чыгарганда һәм (яисә) үзгәрткәндә, алмашка кертелгән нормалар гатаянып эшитәргә кирәк.

3. Шомбыт АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНӘ КЫСКАЧАСЫЙ ФАТЛАМА

3.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлегенә территориясенә кыскача сыйфатламасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, жирлеккән башка аңахас үзенчәлекләре:

Шомбыт авылы жирлегенә “Балык Бистәсе муниципаль районы” муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территориялә речикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында” 2005 елның 31 гыйнварындагы 26-ТР3 номерлы Татарстан Республикасы Законыни гезендә төзелде.

Шомбыт авылы жирлегенә Балык Бистәсе муниципаль районының көнбатыш өлешендә урнашкан.

Шомбыт авылы жирлегенә төньякта – Шомбыт авылы жирлегенә, төньякта – Питрәч районы, көнчыгышта Каз Чаллы авыл жирлегенә, көнбатышта – Тегермәнлек авыл жирлегенә, көньякта – Кугәрчен авыл жирлегенә белән чиктәш.

Балык Бистәсе муниципаль районы Шомбыт авылы жирлегенә перспективадагы халык саны (кеше)

Территориянең аталышы	2017 ел	2020 ел	2030 ел
Шомбыт авылы жирлегенә	594	526	401

3.2 Торак төзелешә

Муниципаль районда авария хәлгә геторакны бетерү программасы расланды, гражданнарны ипотека буенча кредитлау темпы арта бара.

Муниципаль районның үсеш перспективасы гамәлдәге уникаль производство ларның стерү белән һәм туризм, торак, юллар төзелешә, торак-коммуналь өлкәдә базар мөнәсәбәтләре булдыру кебек өлкәләр белән бәйлә, бу исә районның торак-коммуналь хужалыгын модернизацияләү зарурлыгына бәйлә.

Шомбыт

авылы

жирлегенен гамәлдә гетә зелешей ортяны жиркишә рлеклә ребелән шәхситора кйортлардан гыйбарәт. 2017 елның 1 гыйнварына тора фондының гомумимәйданы 7,7 мең кв. м тәшкил итә.

Халыкны тора белән тәмин итү 25,84 кв. м тәшкил итә. ТРбуенчауртача күрсәткеч 24.3 кв. м тәшкил итә.

3.3 Социаль өлкә

Социаль өлкә объектлары шулай ук коммуналь хезмәтләрен кулланучылар булып тора.

3.4 Мәдәния тә объектлары.

Шомбыт авылы

жирлегендә мәдәния тә объектлары булып мәдәния тә орты һәм китапханә санала.

4. ТӨПӨЛЭШ

4.1. Авыл жирлегендә халыкны электр, жылылык, газ һәм субеләнтә минитү, субүлү объектлары белән тәмин итүнең минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядә дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре.

4.1.1 Тора пунктларны төзүнең инженерлык жиһазлары системаларын билгеләнгән тәртиптә шлән гән һәм расланган авыл жирлеген территориялә планлаштыру документлары һәм субелән тәмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тәмин итү схемаларын игезендә проектлаштырырга кирәк.

Әлеге тармак схемаларында технологиянең, куәтнең, инженерлык челтәрләре күләменәң принципаль мәсьәләләре хәлителәргә, схеманы торма шка ашыручы ратыбуенчә тәкдир биреләргә тиеш.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицадә китерелгән. Таблица 2

№ п/п	Объектның аталышы	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеш дәрәжәсе	жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядә дәрәжәсе
1	Электр белән тәмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрлекчә эшләрдәге электр челтәрләре	Тора һәм жәмәгәт биналарының электр энергиясе белән 100 процент тәмин ителеш; тора курамнарының 100 процент яктыртылышы	билгеләнми
2	Жылылык белән тәмин итү системасы объектлары, шулисәптән: үзәкләштерелгән котельнялар, жылылык электр станцияләре, жылылык челтәрләре; үзәктә наерылган автоном һәм индивидуаль котельнялар, фатир жылылык генераторлары,	Тора һәм жәмәгәт биналарының жылылык энергиясе белән 100 процент тәмин ителеш	билгеләнми

	жылылыкчелтэрлэре		
3	Үзэклэштерелгэн газбелэн тээмин итү системасы объектлары: газбүлүһәмг азтутырустанциялэре һәм пунктлары, газ көйлөү пунктлары; газбүлүчелтэрлэре	Торак биналарны газбелэн 100 процент тээмин итү	билгеләнми
4	Үзэклэштерелгэн субелэн тээмин итү системасы объектлары: су белэн тээмин итү чыганакалары, су жыю корылмалары, сусаклау өчен сыешлык, суүткэргечлэр	Торак һәм жәмәгать биналары һәм субелэн 100 процент тээмин итү	билгеләнми
5	Субүлү системасы объектлары*, шулисәптән: үзэклэштерелгэн: чистарту корылмалары, канализация насос станциялэре, канализация торбаүткэргечлэре; үзэктән аерылган: локаль чистарту корылмалары, агызу станциялэре, канализация торбаүткэргечлэре	Торак һәм жәмәгать биналарының 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми

*исәп-хисап күрсәткечлэре яңгыр сулары канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм жирлекнең, авыл жирлегенең жирле эһәмияттәге объектларына караган транспорт объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечлэре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечлэре.

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналарга һәм корылмаларга да барып житәрлек (үтәрлек) булыр гатиеш.

4.2.2. Авыл жирлегенә халкы өчен жәмәгать пассажир транспорты тукталыш пунктларының территория яктан файдалану мөмкинлегенә максималь дәрәжәдә мөмкин булган күрсәткечен 3 нче таблица нигезендә кабул итэргә кирәк. Авыл жирлегенә халкының элеге объектлар белән тээмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечлэре билгеләнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектның аталышы	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәжәсе (метрлар)
----------	-------------------	---

1	Тукталыш пунктлары, тулаемалганда, торак пунктбуенча	500
---	--	-----

4.3. Авыл жирлеге халкының социаль яклауга мохтаж гражданның хокуклары тээмин итү максатларында гамэлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тээмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблицанигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ п/п	Объектның аталышы	Халыкның тээмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсе (кв. м/кеше) 2017 ел	Халыкның тээмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсе (кв. м/кеше) 2025 ел	Халык өчен территориялең максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Халык өчен территориялең максималь мөмкин булган дәрәжәсе	23,29	26,1	билгеләнми

Искәрмә.

Киләчәккә исәпләнгән күрсәткечләр 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарның гомуми мәйданы белән тээмин ителешнең факттагы минималь дәрәжәсенә исәпкә алып төзәтелә.

4.4. Авыл жирлеген халкының мәдәният, гаммәвия итү, буш вакытын уздыру объектлары белән минималь тээмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблицанигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ п/п	Объектның аталышы	Халыкның тээмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсе	Халык өчен территориялең максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Халык саны түбәндәгечә булган торак пунктлар өчен клубучреждениеләр: 0,2–1 мең кеше 1–3 мең кеше	300 урын 300–230 урын	билгеләнми
2	Халык саны түбәндәгечә булган авыл торак пунктлары өчен авыл китапханәсе: 1–3 мең кеше	6–7,5 мең саклау берәмлеге; 1000 кеше гә 5–6 урын.	билгеләнми

Искәрмә.

1. Азракисәп-хисап күрсәткечен зур торақ пунктлар өчен кабул итергә кирәк.
2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торақ пунктлары (район үзәкләре һәм ярдәмчә үзәкләр) өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә, 30 минутлык жәяүлеләй өриалырылык зонада урнашкан башка торақ пунктлардан килгән халыкны өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк.
3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 ел 42 номерлы карарынигезендә, 2019 елга кадәр клуб учреждениеләре һәм китапханә хезмәтләре белән тәминителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсе гамәлдәге тәмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.

4.5. Авыл жирлегә халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәминителешенәң минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен бә таблицанигезендә кабул итергә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объектның аталышы	Халыкның тәмин ителешенәң минималь мөмкин булган дәрәжәсе	Халык өчен территория мөмкинлекләренәң максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Спортзаллары	1000 кеше гә 350 кв.м	билгеләнми
2	Яссы спорт корылымалары	1000 кеше гә 1950 кв.м.	билгеләнми

4.6. Авыл жирлегә халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәминитүнең минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре

4.6.1. Авыл жирлегә халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәминитүнең минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблицанигезендә кабул итергә кирәк. Таблица 7

№ п/п	Объектның аталышы	Үлчәү берәмлегә	Халыкның тәмин ителешенәң минималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Почта элементәсе бүлекчәсе	Авыл жирлегенә объектлар	1

4.6.2. Авыл жирлегә халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының территориял ыктан мөмкин булган дәрәжәдә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл жирлегә халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәминителешенәң минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлегә, мондый объектларның урнашу урыны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Әшнә авыл жирлегә территориясен санитарчистартуның Генераль схемасынигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авылжирлегехалкыөченкатыкөнкүрешкалдыктарынжыюөченконтейнермөйданчыктарыныңтерритория ягыннанмөмкин кадәрфайдалана алырлыкдэрэжэдэүтөлү дэрэжэсенен исэп-хисап күрсэткечен 100 метр (яшэу урыннарыннан, балалар хэмдэваллау-профилактикаучреждениелэрэннэн, спортмөйданчыктарыннан, ялитуурыннарыннанерактык)күлэмендэкабулитэргэкирэк.

4.8. Авыл жирлеге халкын төзеклэндерү хэм яшеллэндерү объектлары белэн тээминителешенеңминимальмөмкинбулгандэрэжэсенен исэп-хисапкүрсэткечлэре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядэрэжэсенен исэп-хисап күрсэткечлэре

4.8.1. Авыл жирлеге халкының гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгэн территориялэрбелэнтээминителешенеңминимальмөмкинбулгандэрэжэсенен исэп-хисапкүрсэткечлэрен 8 нче таблица нигезендэ кабул итэргэ кирэк. Таблица 8

№ п/п	Объектның аталышы	Халыкның тээминителешенең минималь мөмкин булган дэрэжэсе (кв. метр/кеше)	Халык өчен территорияль мөмкинлеклэрнең максималь мөмкин булган дэрэжэсе (кв. м/кеше)
1	Авыл тора пунктларында гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгэн территориялэр	12	билгелэнми

Искэрмэ.

Урманнар чолганышында, эреелгаларның хэм сулыкларның ярбуезоналарында урнашкан тора пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгэн территориялэрнең мөйданын километрге мөмкин, лэкин 20 % танда артмаслык итеп.

4.9. Авыл жирлеге халкының ритуаль хезмэтлэре күрсэтү объектлары белэн тээминителешенең минималь мөмкин булган дэрэжэсенен исэп-хисап күрсэткечлэре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядэрэжэсенен исэп-хисап күрсэткечлэре

4.9.1. Күрсэтелгэн исэп-хисап күрсэткечлэрен 9 таблицанигезендэ кабул итэргэ кирэк.

Таблица 9

№ п/п	Объектның аталышы	Халыкның тээминителешенең минималь мөмкин булган дэрэжэсе (га/1 меңкеше)	Халык өчен территорияль мөмкинлеклэрнең максималь мөмкин булган дэрэжэсе
1	Традицион күмү (жирлэу) зираты	0,24	билгелэнми

4.10. Авыл жирлегенен социаль тээминат хэм халыкны социаль яклау объектлары белэнтээминителешенең минималь мөмкин булган дэрэжэсенен исэп-хисап күрсэткечлэре; мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь мөмкин булган территориядэрэжэсенен исэп-хисап күрсэткечлэре

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортында имисаклау урыннары белэнтээминителеш дэрэжэсе жиңел автомобильлэрне даими саклау урыннарының гомуми саныннан 10% ка (эмма 1 урыннан да ким түгел) тигез булырга тиеш, шул исэптэн кресло-коляскада инвалидлар автотранспорты өчен махсулаштырылган урыннарының 5%ы. Учрежден

иеләрһәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жиңелә автомобильләрне кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда инвалидларның шәхси

автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән халыкның тээмин ителеш дәрәжәсен жиңгеләү автомобиль ләрне вакытлыча саклау урыннарының гомумисанының 10% ына (эмма 1 урыннан да ким түгел) тигез итеп кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛӘНЭШ АЯКТАРЫ ТӨГЕОБЪЕКТЛАРГА БУЛГ АНИХТЫЯ ЖЫНБИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘК ЪДИМНӘР

5.1. Авылжирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, субүлү объектларынан норматив итихтыя жынбилгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәк ъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәмин итү системаларын проектлаштыруны уртақ предприятие таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр чыганақларына электр йөкләнәш күрсәткечләре "Торак һәм ижтимагый биналарның электр жайланмаларын проектлаштыру һәм монтажлау" СП 31-110-2003 таләпләре (6 бүлек), "ФСК ЕЭС" ААЖнең 2006 елның 2 июнендәге техник сәясәт турындагы Нигезләмә (2 бүлек) нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Алдани сәп-хисаплар ясау өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәп-хисап йөкләнәшенә эреләнгән күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 10

Халыксаны (меңкеше)	Тулаем торак пункт буенча табиғый газда плитә ләр куелган торак пункт (кВт/кеше)	Табиғый газда плитә ләр куелган торак пункт (кВт/кеше) үзәк	Табиғый газда плитә ләр куелган торак пункт (кВт/кеше) микрорайоннар/кварталлар
3 тән ким	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1 Торак пункт үзәгә төшенчәсидә административ, мәдәни, белем бирүү учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләнәш исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланарга кирәк: табиғый газда плитә ләр куелган торак пунктлар өчен: 1, 2-1, 6.

Торак пункт үзәгә территориясенә карата зур кыйммәтләр кабул итәргә кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасы көчәнәш сәйләү перспективалы электр йөкләнәшләренең үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасы бүлүчә электр челтәре комплексы челтәрләрен перспективалы үстерү схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләренең көчәнәшә аларны үстерүнең хисап срогы һәм энергия системасында көчәнәш системасы цикләрендә концепциясен исәпкә алып билгеләнә: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәмин итү системасының көчәнәшә энергия трансформациясенә базакычларын исәпкә алып сайланарга тиеш. Яқын араларда 35 - 110/10 кВ көчәнәшләрс системасы аеруча максатка ярашлы.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлаштыруны "ФСК ЕЭС" ААЖнең 2006 елның 2 июнендәге техник сәясәт турындагы Нигезләмәсенә электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләре һәм 2 бүлеген нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләрен, бүлү жайланмаларын һәм электр үткәргечләренә һавалинияләрен торак төзелеш территориясендә урнашкан кабельгә күчү пунктларының типта проектлаштырырга тәк ъдим ителә.

5.1.2. Яңажылылык белэнтээминитү системаларын проектлаштыру һәм төзү, гамәлдәге жылылык белэнтээминитү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тээмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Жылылык белэнтээминитү системаларын проектлаштыруны

жылылык белэнтээминитүнең шанычлылыгы буенча кулланучылар категорияларенис әпкә алып, “Жылылык челтәрләр” СНИП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 “Тәңгәллекне бәяләү” исәп-

хисаплы жылылыккөкләнешләр өкүрсәткечләренис нигезендә башкарырга кирәк, “Күчәм сез милек объектларына экологик таләпләр” (Акушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә жылылык белэнтээминитүнең үзәкләштерелгән чыганаclar арын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарына, жылылыккөкләнешләр өкүрсәткечләренис урнаштырырга тәкъдимителә.

Жылылык белән тээмин итү чыганаclarын, жылылык пунктларын урнаштыру акустикисәпләүләр белән нигезләнгән булырга тиеш.

Жылылык челтәрләренис утрассалары һәм ысуллары СНИП 41-02-

2003 “Жылылык челтәрләр” таләпләре нигезендә (9 бүлек) каралган, СП 42.13330.2011 СНИП актуаль редакциясе 2.07.01-89*. “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү” (12 бүлек).

5.1.3. Газ белэнтээминитүнең гамәлдәге системаларын проектлаштыру һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерүне ПБ 12-529-03 “Газ бүлү һәм газ куллану системаларының күркынычсызлыгы кагыйдәләре” нә,

СНИП 42-01-2002 “Газ бүлү

системалары” таләпләренә туры китереп Татарстан республикасын газлаштыру һәм газ белэнтээминитүнең генераль схемасы нигезендә, торак коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программаclarын нигезендә башкарырга кирәк.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә әреләндерелгән (берләштерелгән) күрсәткечен кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнаштырылырга тиеш. Газ тутыру пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, арткы якта урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрәндә газ басымын киметү һәм жайга салу өчен газны көйләү (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газорегуляторный пункт следуе тразмещать в центре района его действия, максимально близкок центру на грузки района. Газкөйләү

пунктын газ хәрәкәт өлкәсе үзәгендә урна

штырырга кирәк, уйкөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якин булсын.

Торак пунктларда аерым торучы газны жайга салучы (көйләү) пунктларны биналар һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ көйләү пунктына кергәндә газ басымы 0,6 МПа булганда – 10 метрга

кадәр; газкөйләү пунктына кергәндә газ басымы 0,6–1,2 МПа булганда – 15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тээмин итү системаларын проектлаштыру, шул исәптән субелэнтээминитү чыганаclarын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыруны түбәндә

геләртәләпләренә туры китереп башкарырга кирәк: СП 30.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.01-85* “Биналарның эчке суүткәргечләре һәм канализациясе”, СП

31.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.02-84* “Субелән тээмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар”, СП 42.13330.2011

Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.07.01-89*. “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү” (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-

01 “Эчәргә яраклы су. Эчә торган су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиенаталәпләре. Сыйфатка контроль. Кайнар субелэнтээминитү системаларының иминлеген тээминитүгә гигиенаталәпләре”, СанПиН 2.1.4.1175-

02 “Үзәкләштерелгән субелэнтээминитү сыйфатына карата гигиенаталәпләре. Чыганаclarны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* “Үзәкләштерелгән күн күреш-эчә торган су белән тээмин

итү чыганаclarы. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре”, СанПиН 2.1.4.1110-02 “Субелэнтээминитү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганаclarын санитар саклау зоналары”.

Халыкның көн күреш-

эч торганизациялары өчөн тәүлеккә уртача (бер елга) су куллануының эреләндерелгән (берләштерелгән) чагыштырма күрсәткеччен бер кеше гә тәүлегенә 200 литр күләмдә кабул итәргә кирәк (эчкә суүткәргеч һәм канализация белән жиһазландырылган, ванна һәм жирлесу жылыткычлары булган биналар өчен).

Су жыю корымаларының типларының һәм урнашу схемасын сайлауны территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитария шартларынан чыгып башкарырга кирәк.

Су үткәрү чөлтәләрен божра ривешендә проектлаштырырга кирәк. Суүткәргечләрнең тупик (нәрсәгәдер килеп тәрәл торган) линияләрен куллану рөхсәт ителә: авария вакытында субеләнтә минитүдә өзеклек булган очракта житештерү ихтияжларына суби рөчөн;

торбаларның диаметры 100 мм дан артмаганда көн күреш-эчү ихтияжларына су бирү өчен; линия озынлыгы 200 метрдан аартык булмаганда янгын сүндерүгә тотылучы сучыгымына бәйсез рәвештә янгынга каршы яисә хужалык-янгынга каршы ихтияжларга суби рү өчен;

Бина һәм корымаларның эчкә суүткәргеч чөлтәләре белән тышкы су чөлтәләрен божралау рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлаштыруны түбәндәге документлар таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк: СП 30.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.01-

85* "Биналарның эчкә суүткәргеч һәм канализациясе", СП 32.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.03-

85* "Канализация. Тышкы чөлтәләр һәм корымалар", СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-

89* "Шәһәртөзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (12 бүлек).

Көн күреш юынтык суларының уртача чагыштырма тәүлеклек субүлүисәп-хисабы территориягә һәм яшелү сентеләргә су субүнеисәпкә алмыйча уртача чагыштырма тәүлеклек су куллану гатигез күләмдә кабул ителә.

Территорияль планлаштыру документларын эшләгәндә авыл торак пунктлары өчөн чагыштырма тәүлеклек уртача (бер елга) су бүлүнекеше башына 150 л/тәүл. итеп кабул итү рөхсәт ителә.

Агып төшүче (юынтык) суларны чистарту корымалары майданчыкларын елның жылы чорында өстенлек итүче жилнең юнәлешен торак пунктның торак төзелешеннән кире ака исүнеисәпкә алып суагымы буенча түбәнгәрәк урнаштырырга кирәк.

5.2. Авыл жирлегә халыкның торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларына, әлегә объектларны урнаштыру буенча норматив ихтияжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар чөлтәренә үткәрүчәнлек мөмкинлегә автомобильләшү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә.

Авил торак пунктлары өчөн 2025 елга кадәр исләнгән срокка автомобильләшү дәрәжәсен 1000 кешегә 440 автомобиль туры килә кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә магистраль урамнарда һәм юлларда жайгасалына торган хәрәкәттә 200-300 метр интервал белән бер дәрәжәдә жәүлекчүләрне күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Жәмәгәт транспортының тукталыш пунктлары арасындагы ераклыкны 400 - 600 метр гатигез итеп кабул итәргә тәкъдим ителә, урта, зур һәм эре авыл торак пунктларының ижтимагый үзгәч чикләрендә - 300 метр.

5.2.4. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юлларын һәм жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларына караган транспорт объектларын проектлаштыруны СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-

89* "Шәһәртөзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (11 бүлек, кушымталар И, К, Л) таләпләренә туры китереп гамәлгә ашырырга кирәк.

5.3. Торактөзелешобъектларынурнаштыругатэкъдимнэр

5.3.1. Торактөзелешетөрлөрөкүлэмнэрененисэп-хисапкүрсэткечлэрегамэлдэге һәм фаразланыла торган социаль-демографик възгыятьне һәмхалыкныңкеремдэрэжэсенисэпкэалыпбашкарылыргатиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характеры нигезендэ 11 нче таблицада китерелгэн төзелеш типларыаерылып тора.

Таблица 11

№ п/п	Торактөзелешетибы	Төзелешнеңсыйфатламасы
1	Азкатлыторактөзелеше	3 катка кадэр биеклектэге индивидуаль утартөзелеше; 3 каткакадэрбиеклектэгеблокланганторакйортлартөзелеше; 4 каткакадэрбиеклектэгекупфатирлыторакйортлартөзелеше
2	Уртача катлы торак төзелеше	5-8катлыккупфатирлыторак йортлартөзелеше
3	Күпкатлыторактөзелеше	9катлыһаманнанкүбрэкбиеклектэгекупфатирлы торакйортлартөзелеше

Торактөзелешетөрлөрөнбүлөпбирү, аларныоештыругакарата таләпләрнебилгеләүоуосуществл яетсяправиламиземлепользованияизастройкисельскогопоселения. авылжирдәнфајдалану һәмавыл жирлегенеңтөзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендэгамэлгә ашырыла.

5.3.3. Торак пунктларда торак төзелешенең норматив параметрлары 7 нче бүлекнең СП42.13330.2011Актуальләштерелгэнредакция СНИП2.07.01-89*. “Шәһәр төзелеше. Шәһәрһәмавылжирлекләрөнпланлаштыруһәмтөзү”таләпләренигезендэбашкарыла.

5.4. Авыл жирлегенең мәдәният, гаммәви ял, буш вакытны уздыру, физик культураһәм гаммәви спорт объектларына халыкның норматив ихтыяжларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тэкъдимнэр

5.4.1. Авыл жирлегенең мәдәният, гаммәви ял, буш вакытны уздыру, физик культура һәмгаммәви спорт объектларына халыкның норматив ихтыяжларын билгеләүнехалыкныңтөрле социаль-демографик төркемнэре ихтыяжларын канәгәтләндерү зарурлығына турыкитерепбашкарыргакирәк.

5.4.2. Әлегеобъектларныурнаштырубашкашундыйукобъектларныңякынлыгын, транспорт элементләрен оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәрләребеләнүзарабәйләнештә булуныисэпкэалып башкарылыргатиеш.

5.4.3. Мәдәният, гаммәви ял, буш вакытны уздыру, физик культура һәм гаммәви спортобъектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләрененүлчәмнэрен проектлаштыруга биремнигезендэкабулитэргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм гаммәви спорт объектларын белем бирү мәктәпләренең һәмбашка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары беләнберләштерергәрәхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыруһәмэлементобъектларынурнаштыругатэкъдимнэр

5.5.1. Яңатөзелешнегамэлгәашыргандателекоммуникациясистемаларын, эфирлыцифрлыте левидениенекүмәккабулитүсистемасыһәмберүквакыттаөчэлементэоператорытарафыннанхез мэткүрсәтүөченкирәклебулганяшеренэчкекоммуникацияләр буенча йорт эчендэге элемент челтәрләрен урнаштыруны күз алдындатотаргакирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары урнаштыру өчен жир кишәрлекләре майданын 12 нче таблицанигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 12

№п/п	Объектның аталышы (исеме)	Кишәрлек майданы (бүлемтек)
1	Почта элемтәсе бүлекчәсе	700-1200 кв.м
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Автоматик телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40-100 кв.м.
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1-0,15 га
6	Чыбыклы тапшырулар блок-станциясе	0,05-0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50-70 кв.м
8	Кабель телевидение техникасы	0,3-0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын, күршә предприятиеләргә яисә технологик процесслар булган объектларга карата, жил искән якта (өстенлекле юнәлештәге жилләре өчен) урнаштыруга кирәк, чөнки ул объектлар зарарлы, коррозия-актив, начар ис килә торган матдәләр һәм тузан бүлп чыгару чыганаclarы булырга мөмкин, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә урнаштыру мәгълүб.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыруны СН 461-74 “Элемтә линияләре өчен жир бүлп бирү нормалары” таләпләрен игезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

5.6. Авыл жирлегехалкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларына норматив ихтыяжын билгеләү, әлегә объектларны урнаштыру буенча тәкдирнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Кирәкле күләмдә контейнер майданчыкларын билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыкларның туплануыннан, калдыкларны саклау сроклары нормасыннан чыгып карарга кирәк. Контейнерларның исәп-хисап микъдары калдыкларның күп жыела торган чорында фактта туплану дәрәжәсенә туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларының туплану нормалары күрсәткелләрен СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-89*. “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү” (13 нче таблицада китерелә) таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк. Жыелган көнкүреш калдыкларның микъдарын периодик рәвештә (һәр 5 елсаен) факттагы мәгълүматлар буенча аныктарга кирәк.

Таблица 13

Көнкүреш калдыкларының төрләре	1 кешегә көнкүреш калдыкларының микъдары кг	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыкларының микъдары литр
Каты: суүткәргеч, канализация, үзәк жылылык һәм газ белән тәмин ителгән торак биналардан; башка торак биналардан	190-225 300-450	900-1000 1100-2000
Каты көнкүреш калдыкларының гомуми микъдары:	280-300	1400-1500

Жәмәгать биналарыни сәпкә алып		
Сыек калдыкны көрәп (агызып) чыгару (канализация булмаганда)	-	2000-3500

5.6.3. Контермәйданчыкларын тора кайортлардан, балалар, дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спортмәйданчыкларыннан һәм халыкның ялитуурыннан ыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер мәйданчыкта урнашкан чүп-чар контейнерлары саны 5 тән артмаска тиеш.

5.6.5. Тора к төзелешләр территориясендә сыеккөн күреш калдыкларын жыю өчен үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәмин ителмәгәндә юынтык суларны түгү өчен ишегалларын да чокырларны күздә тотарга кирәк.

5.7. Төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларына авыл жирлеген халыкның норматив хитяжларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.7.1. Тора к пункт төзелеш чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территория ләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясеня яшелләндерү дәрәжәсе) 5% тан да ким булмаска тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр дигәннән гомуми һәм чикләнгән яшелләндерелгән территорияләрне, сибелгән орлыклардан үзләре үсеп чыккан агач

һәм куак утыртмаларын, тора к пунктлар территорияләрендәге урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Тора к пункттагы яшел утыртмаларны, аның планлаштыру структурасын һәм жирлешартларын сәпкә алып, бердәм системарәвешендә карарга кирәк.

Тора к пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел утыртмаларны максималь рәвештә саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектлары мөйданнарын түбәндәге күләмдә (үлчәмдә) кабулитәргә кирәк:

парклар – 10 га дан ким

түгел; бакчалар – 3 га дан ким

түгел; скверлар – 0,5 га.

5.7.4. Тора к пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принциплары, объектларның параметрларын

СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.07.01-

89* "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру"ның 9

бүлегеннән гезендә кабулитәргә кирәк.

5.8. Зиратларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.8.1. Бүбүлектә мәтнея ким әрхүмненчә сәден жиркуенына индерү олы белән традицион күмелгән зиратларны урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр (тәкъдимнәр) китерелә.

5.8.2. Зират өчен жир кишәрлегенә үлчәмнәрә 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырган да халык санының перспективадагы үсешен, үлем-китем коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, берка бергә тиешле жир бүлемте генормасын сәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны тора к пунктларның тора к төзелеше территориясенә карата жилләрнең адәттә киреякка исүени сәпкә алып урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Яңа жирләү урыннары булдыру, гамәлдәге жирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булган да мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын тора к, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтлән дерү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зиратөчен бирелгән кишәрлек (жир бүлөм теге) түбәндәгеталәпләргә туры киленгәтиеш: торак пункттан, ачык сулыклардан һәм агымы су юлларынан капма-каршы якка авышу; субсузонасыннан читтәурнашу; грунт суларының жир өстеннән кимендә 2,5 метр тирәнлектә булуы; 1,5 метр тирәнлегендә коры (артык дымлы булмаган) уалучан туфрак (комлы) булу, 6-18% тирәсендә туфрак дымлылыгы белән.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл чөлтәрән, су сиптерү өчен суүткәргеч яки шахта коеларын, тышкы яктыртуны күздә тотарга кирәк.

5.8.9. Жирләү өчен кишәрлекләр үлчәмнәрен 14 нче таблицанигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 14

Берурында бердәрәжәдәгә жирләү ләрсаны	Кабернең зурлыгы килгеге, метрларда	Кабернең зурлыгы буе, метрларда
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6/1,8	2,0/4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧ ЛӘРЕННИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәгән норматив хокукый актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде: Россия Федерациясе Шәһәртөзелеш кодексы: 29.12.2004 ел, №190-ФЗ; 2003 елның 12 октябрендәгә “Россия Федерациясендә жирлеү зидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 131-ФЗ номерлы Федераль закон; 1996 елның 12 гыйнварындагы “Жирләү һәм мәткү оештыру турында” 8-ФЗ номерлы Федераль закон; “Татарстан Республикасында шәһәртөзелеш чәнлегетурсында” 2010 елның 25 декабрендәгә 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; “2014 ел га кадәр жәмгәт инфрасуруктурасы, социаль хезмәт күрсәтү ләр белән тәмин ителешен ең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында” 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Карары (30.05.2013 ел га булган үзгәрешләр белән).

6.2. Нормативларны әзерләгән дәрәжә түбәндәгән норматив документлар файдаланылды: СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.07.01-89* “Шәһәртөзелеш. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү”; СП 31.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.02-84* “Субелән тәмин итү. Тышкы чөлтәрләр һәм корылмалар”; СП 32.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.04.03-85* “Канализация. Тышкы чөлтәрләр һәм корылмалар”; СП 59.13330.2012 Актуальләштерелгән редакция СНИП 35-01-2001 “Халыкның азмобиль төркемнәр өчен биналар һәм корылмаларга үтүнең мөмкин булуы”; СанПиН 42-128-4690-88 “Торак урыннары территорияләрен тоту буенча санитаркагы дөләр”; СанПиН 2.1.1279-03 “Зиратларны, биналарның һәм мәткү жирләүгә аталган корылмаларны урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр”; Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 1999 елның 19 октябрендәгә 1683-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган социаль инфраструктура объектларына Россия Федерациясе субъектларының норматив хытъяжын билгеләү методикасы;

МДК 11-01.2002 “Россия Федерациясендә мәет кую һәмзиратларны карап тоту тәртибетурын датәкъдимнәр”;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы шәһәртөзелешен проектлаштыруның республикан нормативлары;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының шәһәртөзелешен проектлаштыруның жирленормативлары.

6.3. Нормативлар әзерләгәндә исәпкә алынды:

авыл жирлегенең административ-территориаль төзелеше;

авыл жирлегенең социаль-демографик составы һәм

халыкның тыгызлыгы; табигать-климатик шартлар;

Олы Әшнәк авыл жирлегенең һәм Балык Бистәсе муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш программалары;

авыл жирлегенең социаль-иқтисади үсеш фаразы;

жирлеүзидар органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

6.4. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлегә, алар өчен нормативларның төпөлешендә авыл жирлегә халкының мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-

хисап күрсәткеләрә һәм авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территорияктән мөмкин булган максималь мөмкин дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткеләрә билгеләнде, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелешә кодексының 29.2 маддәсендәге 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләр, шулай ук нормативлар проектын эшләү бунчә техник заданиенә гезендә билгеләнде.